

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 4.februar 2020.godine

RTS: POVRATAK ZDRAVSTVENIH CENTARA, ŠTA DOBIJAJU PACIJENTI

BLIC: ZBOG VELIKOG BROJA OBOLELIH BIĆE PRIJAVLJENA EPIDEMIJA GRIPA U BEOGRADU

N1: NAJČEŠĆI OBLICI KARCINOMA U SRBIJI – NA PLUĆIMA KOD MUŠKARACA I DOJKAMA KOD ŽENA

NOVOSTI: PREKINUT PROGRAM SLUŽBE ZA ZAPOSŁJAVANJE KROZ KOJI JE U NEMAČKU OTIŠLO 800 ZDRAVSTVENIH RADNIKA. DRŽAVA STOPIRALA „IZVOZ“ MEDICINARA.

NOVOSTI: INVESTICIJA VREDNA 75 MILIONA EVRA, USVOJEN ZAKON ZA IZGRADNJU TIRŠOVE 2

RTS: BROJ IZLEČENIH PREMAŠIO BROJ UMRLIH OD KORONAVIRUSA U KINI

BLIC: Iz zdravstva i socijalne zaštite tokom 2019. godine otišlo 3.676 ljudi

The screenshot shows the PTC website interface. At the top, there is a navigation bar with categories like VESTI, SPORT, MAGAZIN, TELEVIZIJA, RADIO, EMISIJE, and RTS. Below this, a banner for '1 НЕДЕЉОМ У 20.00 ЈУЖНИ ВЕТАР' is visible. The main article is titled 'Povratak zdravstvenih centara, šta dobijaju pacijenti'. The text discusses the formal transfer of health centers to the Republic's jurisdiction under a new law, with Dr. Berislav Vekić, the state secretary, mentioning the plan to merge 30 hospitals and health centers. A video player shows Dr. Vekić on a news program. The right sidebar contains a weather forecast for Beograd (11°C) and a list of 'Najnovije' (latest) news items, including reports on a Texas explosion, a Chinese airline suspension, and a Russian military move.

Povratak zdravstvenih centara, šta dobijaju pacijenti

Domovi zdravlja su novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti formalno "prešli" u nadležnost Republike. Berislav Vekić, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja kaže za RTS da će se u prvom koraku aktivnosti uraditi spajanje 30 bolnica i domova zdravlja. Spajanje domova zdravlja i opštih bolnica će najbrže ići tamo gde su domovi zdravlja i opšte bolnice u istom dvorištu. Ovih dana proverava se na terenu gde ima mogućnosti da se domovi zdravlja i opšte bolnice spoje. Gostujući u Jutarnjem programu RTS-a, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja Berislav Vekić je rekao da su se u proteklih godinu i po dana stvorili predislovi da se spoje domovi zdravlja i opšte bolnice i da se vrate zdravstveni centri.

"Analizom uz pomoć i eksperata Svetske banke utvrdili smo da je neiskorišćen sav kadrovski i kapacitet domova zdravlja po pitanju aparature", istakao je Vekić. Da bi pružili što je moguće bolju zdravstvenu uslugu, Vekić kaže da se vraćaju zdravstveni centri nakon 14 godina.

"U prvom koraku aktivnosti uradićemo spajanje 30 opštih bolnica i domova zdravlja, taj proces nastavljamo dalje jer konačna analiza eksperata Svetske banke biće gotova krajem maja", kaže

Bekić. Prema njegovim rečima, završetak fuzije opštih bolnica i domova zdravlja desiće se u drugoj polovini ove godine. Zakon je donet u aprilu prošle godine, a doneta je i ureba o planu mreža zdravstvenih ustanova u javnoj svojini.

"Gledano administrativno svi predislovi su ostvareni, u aprilu prošle godine donet je zakon, imamo u narednih nekoliko meseci još određenih administrativnih procedura koje se odnose da domovi zdravlja u APR-u prenesu osnivačka prava sa lokalne samouprave na Republiku", kaže Vekić. Govoreći o preprekama i složenosti posla, Vekić kaže da je bio obiman posao jer zdravstveni sistem Srbije ima 350 zdravstvenih ustanova i mi smo morali da svaku ustanovu pojedinačno dobro proanaliziramo.

"Utvrđili smo u proteklih nekoliko godina da su nam domovi zdravlja čiji su osnivači bile lokalne samouprave napravili velike gubitke, što se tiče finansijskog dela", kaže državni sekretar. Objasnio je da pare koji su dobijali od Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje su nenamenski trošili dajući određene plate neugovorenim radnicima, tako da je napravljena velika razlika u finansijskim dugovanjima prema dobavljačima i to je bio jedan od glavnih razloga da se pooštri kontrola primara.

A screenshot of a web browser displaying a news article from Blic. The browser's address bar shows the URL "blic.rs/vesti/drustvo/zbog-velikog-broja-bolelih-bice-prijavljena-epidemija-gripa-u-beogradu/mf5ag1e". The Blic logo is visible in the top left corner of the page. The article's title is "Zbog velikog broja obolelih biće prijavljena EPIDEMIJA GRIPA U BEOGRADU". Below the title, there is a sub-header "BLIC > VESTI > DRUŠTVO" and a date "13.02.2020. 15:22". The main image shows a woman in a white lab coat and a green face mask talking to a young child. The browser's taskbar at the bottom shows the Windows logo, a search bar, and various application icons. The system tray in the bottom right corner shows the time as 9:48 AM on 2/13/2020.

Zbog velikog broja obolelih biće prijavljena EPIDEMIJA GRIPA U BEOGRADU

Gradski zavod za javno zdravlje danas će prijaviti epidemiju gripa Institutu za javno zdravlje "Batut", jer je tokom prošle nedelje u prestonici registrovano 1.707 pacijenata sa simptomima sličnim gripu i 24.348 obolelih od akutnih respiratornih infekcija, što je za osam odsto više u odnosu na prethodnu sedmicu.

Najveći broj obolelih je među decom školskog uzrasta - oko 42 odsto, podaci su Gradskog zavoda za javno zdravlje (GZZJZ).

- Dece obolele od respiratornih infekcija uzrasta od jedne do četiri godine bilo je 4.132, dok je najviše obolelih bilo u populaciji od pet do 19 godina - njih čak 10.413, što u procentima iznosi 42,7 odsto. Pacijenata od 20 do 64 godine bilo je 7.405, a najstarijih sugrađana 2.398 - kaže za "Blic" epidemiolog prim. dr Leposava Garotić Ilić, načelnica Jedinice za imunizaciju GZZJZ.

Iako je raspust počeo ove nedelje, prethodne su školske klupe bile poluprazne jer je veliki broj dece odsustvovao zbog gripa.

Naime, u odnosu na period pre dve nedelje, prethodne je broj obolelih od oboljenja sličnih gripu bio 2,2 puta veći.

- Što se tiče oboljenja sličnih gripu registrovano je 1.707 obolelih, što je 2,2 puta veći broj u odnosu na prethodnu nedelju. Najveći broj obolelih je u uzrastu od pet do 19 godina - 66,9 odsto - dodaje lekarka Garotić Ilić.

Ona je još ranije pojasnila da prijava epidemije ne znači i proglašenje epidemije, te da proglašenje epidemije na nivou Srbije radi Ministarstvo zdravlja na preporuku Instituta "Batut".

- Mi smo epidemiju prijavili Institutu "Batut", a proglašenje ide kada je epidemija od većeg epidemiološkog i javno-zdravstvenog značaja.

Tada epidemiju proglašava Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta "Batut" - precizirala je ona.

Najčešći oblici karcinoma u Srbiji - na plućima kod muškaraca i dojka kod žena

Počevši od 2000. godine, Svetska zdravstvena organizacija i Međunarodno udruženje za borbu protiv karcinoma svakog 4. februara obeležavaju Svetski dan borbe protiv raka.

U naredne tri godine, kampanja povodom Svetskog dana borbe protiv karcinoma će se odvijati pod sloganom "Ja sam, ja hoću".

Ovom porukom naglašavaju se mogućnosti delovanja pojedinaca na ovom važnom polju, svojim sadašnjim aktivnostima, utičemo na buduće ishode, a skup naših akcija, akcije su zajednice kojoj pripadamo.

Opterećenje rakom u svetu

U svetu je, prema procenama Svetske zdravstvene organizacije i Međunarodne agencije za istraživanje karcinoma za 2018. godinu, 18,1 miliona ljudi obolelo od malignih bolesti, dok je registrovano 9,6 miliona smrtnih slučajeva od svih lokalizacija malignih tumora.

Sa produžetkom očekivanog trajanja života i ukupnim porastom stanovništva, uz prisustvo poznatih faktora rizika, povećalo se i ukupno opterećenje malignim bolestima u svetu.

Karcinom pluća je najčešće dijagnostikovani oblik karcinoma kod muškaraca i čini 14,5 odsto svih novih slučajeva karcinoma i 22 odsto svih smrtnih slučajeva od karcinoma kod muškaraca. Potom slede karcinom prostate - 13,5 odsto i kolorektalni karcinom - 10,9 odsto.

Karcinom dojke je najčešće dijagnostikovani maligni tumor kod žena. On čini 24,2 odsto svih novootkrivenih slučajeva karcinoma i predstavlja vodeći uzrok smrti od karcinoma kod žena - 15 odsto, a zatim slede karcinom pluća - 13,8 odsto i karcinom debelog creva - 9,5 odsto.

Opterećenje rakom u Srbiji

U Srbiji se godišnje u proseku dijagnostikuje oko 36.000 novih slučajeva malignih bolesti, dok od karcinoma umre više od 20.000 ljudi.

Muškarci u našoj sredini najviše su obolevali od karcinoma pluća, kolona i rektuma i prostate. Kod žena maligni proces je najčešće bio lokalizovan na dojci, kolonu i rektumu, plućima i grliću materice.

Srbija prema procenama IARC- a se među 40 zemalja Evrope svrstava u grupu zemalja sa srednjim rizikom obolevanja i nalazi se na 12. Mestu i visokim rizikom umiranja od malignih bolesti u Evropi, na drugom mestu odmah posle Mađarske.

Šta možemo da učinimo?

Čak 40 odsto malignih bolesti može biti izbegnuto jednostavnim merama: prestankom pušenja, ograničenim konzumiranjem alkohola, izbegavanjem suvišnog izlaganja suncu, zadržavanjem prosečne težine konzumiranjem zdrave hrane, vežbanjem, kao i zaštitom od infekcija koje se mogu razviti u

karcinom. Ukoliko do bolesti ipak dođe, njen je ishod moguće poboljšati ranim otkrivanjem, adekvatnim lečenjem i rehabilitacijom uz odgovarajuće palijativno zbrinjavanje. U Srbiji su doneti nacionalni programi za skrining karcinoma grlića materice, karcinoma dojke i kolorektalnog karcinoma. Na skrining karcinoma dojke pozivaju se žene starosti od 50 do 69 godina. Mamografski pregledi predviđeni su da se rade svim ženama navedenog uzrasta na dve godine. Skriningom na karcinom grlića materice obuhvaćene su žene uzrasta od 25 do 64 godine, koje se pozivaju na preventivni ginekološki pregled i Papa test jednom u tri godine. Ciljna grupa za testiranje na karcinom debelog creva obuhvata građane oba pola starosti od 50 do 74 godina, koji se jednom u dve godine pozivaju na testiranje na skriveno krvarenje u stolici. Prema podacima registra za karcinom Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd, na kraju 2017. godine u Beogradu je registrovano 95.556 osoba koje žive sa karcinomom. Podizanje svesti o veličini i značaju ovog problema, kao i informisanje građana o merama uspešnim u sprečavanju razvoja ove bolesti, i ove godine biće centralna tema Svetskog dana borbe protiv raka.

The screenshot shows the homepage of the news website 'Novosti.rs'. The main article is titled 'Prekinut program Službe za zapošljavanje kroz koji je u Nemačku otišlo 800 zdravstvenih radnika: Država stopirala "izvoz" medicinara'. The article text includes the date '14. Mart 2020 08:34' and a sub-headline 'Sporazumom iz 2013. posao u ovoj zemlji svake godine dobijalo 110 ljudi'. The article is accompanied by a photo of a woman in a hospital setting. The website layout includes a navigation bar with categories like 'NASLOVNA', 'SPORT', 'PLANETA', 'SCENA', 'KULTURA', 'SRBIJA', 'BEOGRAD', 'LIFESTYLE', 'ZABAVA', and 'TURIZAM'. There are also various promotional banners and sidebars with additional news snippets and social media links.

Prekinut program Službe za zapošljavanje kroz koji je u Nemačku otišlo 800 zdravstvenih radnika: Država stopirala "izvoz"

medicinara

Sporazumom iz 2013. posao u ovoj zemlji svake godine dobijalo 110 ljudi

Projekat je deo Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju GIZ, a na osnovu Sporazuma o posredovanju i privremenom zapošljavanju radnika, državljana Srbije u Saveznoj Republici Nemačkoj zaključenog 2013. godine. Pre nekoliko dana projekat je stopiran i u ovoj godini preko NSZ u Nemačku neće otići nijedan naš medicinski radnik, a sporazum će biti i formalno raskinut.

Ministar za rad Zoran Đorđević je naglasio da Nemačka neće praviti probleme zbog obustavljanja konkursa i da je ova mera deo programa Vlade kako da smanji odlazak radnika, pre svega deficitarnih struka, iz Srbije u druge zemlje.

- Ove godine neće biti organizovan konkurs, a sledeće će biti sagledano raskidanje ugovora sa Nemačkom - rekao je Đorđević. - Neko je ranije potpisao takav sporazum, ali toga više neće biti. PLATA 2.000 EVRA IZNOS minimalne zarade medicinskih sestara u Nemačkoj je 2.000 evra bruto, odnosno posle nostrifikacije 2.400 evra. Ispod ovog iznosa poslodavci koji su imali ugovor sa "Triple vin" projektom nisu smeli da ponude potencijalnim radnicima.

Saradnja u ovom projektu bila je organizovana sa više od 200 poslodavaca širom Nemačke i ovo je bio jedini projekat na međudržavnom nivou. Kandidati nisu plaćali nikakve nadoknade za posredovanje, a sve troškove snosili su nemački poslodavci.

Za prof. dr Darka Marinkovića, sociologa rada, Srbija kao kandidat za pristupanje EU mora da poštuje evropske standarde, odnosno slobodu kretanja rada, kapitala i novca:

- Ako hoćemo u EU moramo da se otvorimo za pomenuta kretanja, ali svakako da ne bi trebalo da NSZ ili država na ovaj način podržavaju odlazak naših ljudi u inostranstvo. Stabilizovanje monetarnog sistema, nove investicije i postepeni izlazak iz krize stvorili su uslove za kvalitetniji život i standard ljudi. Međutim, mislim da je odluka o traženju posla u inostranstvu danas više uslovljena psihološkim momentom.

Prof. Marinković smatra da državni vrh mora da podstiče ljude da ostaju i da im za to ponudi određene benefite.

- Država napravi gotov proizvod, a onda dozvoli da on napusti zemlju. To je nedopustivo - kaže profesor. - I druge zemlje su se prilikom ulaska u EU sretale sa ovim problemom, ali je to regulisano uvođenjem kvota. Na taj način štitila su se tržišta obe države. Jedna nije ostajala bez radne snage, a u drugoj je njena cena ostala na pristojnom nivou.

Prijavljivanje za učešće na pomenutim projektu išlo je isključivo preko NSZ, pa je ovo bio jedini kontrolisani način odlaska u Nemačku.

Mihail Arandarenko, profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu smatra da je ukidanje konkursa NSZ pogrešan potez.

- To neće smanjiti odlazak medicinskog osoblja u Nemačku, niti bilo koju drugu zemlju - smatra naš

sagovornik. - Na ovaj način je sve bilo regulisano propisima i radnici su imali zaštitu. Samostalan odlazak je mnogo rizičniji.

Investicija vredna 75 miliona evra: Usvojen Zakon za izgradnju "Tiršove 2"

Skupština Srbije usvojila je danas Zakon o potvrđivanju okvirnog sporazuma o zajmu LD 2009 (2019) između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije za projektni zajam za izgradnju nove univerzitetske dečje klinike, Tiršova 2 u Beogradu

Skupština Srbije usvojila je danas Zakon o potvrđivanju okvirnog sporazuma o zajmu LD 2009 (2019) između Banke za razvoj Saveta Evrope i Republike Srbije za projektni zajam za izgradnju nove univerzitetske dečje klinike, Tiršova 2 u Beogradu, koji podrazumeva investiciju od oko 75 miliona evra. Ukupna vrednost projektne investicije procenjuje se na 75 miliona evra, a finansijsko učešće banke je u iznosu od 54 miliona evra.

Postojeća zgrada Univerzitetske dečje klinike Tiršova je objekat od pre Drugog svetskog rata za usluge pedijatrijske nege, koji je renoviran 1960-tih i 1990-tih godina.

Jedan od osnovnih problema za funkcionisanje sadašnje bolnice je nedostatak prostornih kapaciteta, zastareli i neefikasni sistemi za grejanje, ventilaciju i klimatizaciju, slaba zaštita od požara, zastarelo i neefikasno grejanje, previše bolesnika i porodica u neodgovarajućim hodnicima i premalim sobama... U periodu od 2015. do 2018. godine, postojeća dečja klinika u Tiršovoj imala je preko 170.000 ambulantnih konsultacija i blizu 75 000 dana hospitalizacije u bolničkim jedinicama.

Broj izlečenih premašio broj umrlih od koronavirusa u Kini

Prethodnih nedelja skoro sve svetske vesti počinju brojem zaraženih i umrlih od koronavirusa, pre svega u Kini. Ali i broj onih koji su izlečeni sve je veći. Više od 630 ljudi otpušteno je iz bolnica širom Kine. Priču o ljudima koji su izvojevali bitku sa koronavirusom šalje naš dopisnik iz Pekinga Nemanja Milutinović.

Oni su pobednici. Trideset sedmoro pacijenata otpušteno iz bolnice Đinjintan u Vuhanu, nakon što su pobedili novi koronavirus. To je bio najveći broj otpuštenih pacijenata u jednom danu u tom kineskom gradu iz kog je zaraza krenula i za koji su ovih dana svi čuli.

Iako su pušteni, ostaće u svojim kućama bar još dve nedelje, gde će medicinski radnici proveravati njihovo stanje. Neizmerno su zahvalni lekarima koji najveći kineski praznik provode na radnom mestu, spasavajući živote.

„Bio sam prestravljen kada sam ostao u bolnici. Kada je virus počeo da se širi van Vuhana osetili smo da je ozbiljan. Ali onda su me ohrabрили lekari i bolničari i stekao sam samopouzdanje. Teško vreme je iza

mene, preživeo sam. Ohrabriću i druge zaražene. Preležao sam virus, mogu i oni“, veruje pacijent iz Vuhana koji je preležao koronavirus.

Među izlečenima u Vuhanu je 87-godišnja baka. Bila je najstarija pacijentkinja u vuhanskoj bolnici za plućne bolesti. Kada je primljena u bolnicu, imala je temperaturu preko 38, bila je slaba i nije mogla uopšte da jede. Danas je ponovo zdrava. Osim u Hubeiju, epicentru zaraze, pacijenti se oporavljaju i u drugim delovima Kine. Cveće i suze radosnice i u centralnoj provinciji Henan, gde je sedam pacijenata je napustilo bolnicu u nedelju nakon oporavka. Na severu Kine u provinciji Hebei, iz bolnice su otpuštena tri pacijenta. Među njima i majka i sin iz grada Baodinga. Iako su pre desetak dana primljeni u kritičnom stanju, troje pacijenta je izlečeno i pušteni su iz bolnice u gradu Hengjangu u provinciji Hunan.

„Zahvalna sam Komunističkoj partiji i vladi i srećna sam što sam izašla iz bolnice. Nadam se da neće odustati ni moji prijatelji koji se još leče. Moraju da jedu više da bi popravili imunitet. Ovaj virus nije toliko strašan“, tvrdi pacijentkinja koja je prebrodila koronavirus. Od nedelje je broj izlečenih prvi put pretekao broj umrlih od novog koronavirusa, i taj trend se nastavlja. Najviše je, ipak, onih čija bitka još uvek traje.

A screenshot of a web browser displaying a news article on the Blic website. The browser's address bar shows the URL "blic.rs/vesti/drustvo/iz-zdravstva-i-socijalne-zaštite-tokom-2019-godine-otislo-3676-ljudi/8kwfhw". The website's navigation bar is red with white text for categories: "NASLOVNA", "ZA DECU", "VESTI", "SPORT", "BIZNIS", "ZABAVA", "KULTURA", "ŽENA", "SLOBODNO VREME", and "Blic TV". The article title is "Iz zdravstva i socijalne zaštite tokom 2019. godine OTIŠLO 3.676 LJUDI". Below the title, it shows the date "03.02.2020. 15:54" and social media sharing options for "Komentari: 1", "Like 7", "Share", and "Tisnyj". The main image shows a person in a white lab coat working at a table in a clinical setting. To the right of the image is a yellow vertical advertisement for "ZZUPER PREPAID". At the bottom of the page, there is a Windows taskbar with the date "9:46 AM 2/4/2020".

Iz zdravstva i socijalne zaštite tokom 2019. godine OTIŠLO 3.676 LJUDI

Gotovo 3.700 ljudi manje bilo je zaposleno u 2019. u domenu zdravstvene i socijalne zaštite nego što je to bio slučaj 2018. godine.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, konkretno izveštaja Registrovana zaposlenost za 2019. godinu, u oblasti zdravstvena i socijalna zaštita u Srbiji je zaposleno 156.920 osoba. To je za 3.676 zaposlenih manje, nego godinu dana ranije, 2018.

Najviše zaposlenih ima u potkategoriji zdravstvene delatnosti, konkretno njih 122.972, i ovde je čak i zabeležen rast - tokom 2019. zaposleno je 804 osobe.

Međutim, kada su u pitanju potkategorije socijalna zaštita sa smeštajem i socijalna zaštita bez smeštaja, beleže čak 4.580 manje zaposlenih nego godinu dana ranije, što čini ukupnu brojku od 3.676 zaposlenih manje u domenu zdravstvene i socijalne zaštite u 2019. nego 2018

Zaposleni

Takođe, kategorija Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje ima 647 zaposlenih manje nego u 2018, što znači da sada imaju ukupno 157.403 zaposlenih.

Manjak zaposlenih beleži se još i u oblasti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, konkretno 1.804 osobe manje nego godinu dana ranije. To čini ukupnu brojku od 30.875 trenutno zaposlenih u ovom domenu.

Zaposleni u poljoprivredi

U svim drugim delatnostima beleži se rast broja zaposlenih. Konkretno, ukupan broj zaposlenih u Srbiji u 2019. godini jeste 2.101.267 osoba, što je za 48.721 više nego godinu dana ranije.

Posmatrajući broj zaposlenih u određenim regionima Srbije, sever zemlje ističe se kao napredniji. Od ukupno 2,17 miliona zaposlenih u celoj državi, 1.292.925 ljudi radi u Vojvodini i Beogradu, dok u Šumadiji, Zapadnoj, Južnoj i Istočnoj Srbiji, taj broj iznosi 880.209.

Podaci ne postoje za region Kosova i Metohije.

Kako je objašnjeno u ovom izveštaju RZS-a, "pod pojmom zaposleni podrazumevaju se lica koja imaju formalno pravni ugovor o zaposlenju, odnosno zasnovan radni odnos sa poslodavcem, na određeno ili neodređeno vreme; lica koja rade van radnog odnosa, na osnovu ugovora o delu ili na osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova; lica koja obavljaju samostalne delatnosti ili su osnivači privrednih društava ili preduzetničkih radnji; kao i lica koja obavljaju poljoprivredne delatnosti".